

Xuân và Mộng

Những tháng ngày lạnh lẽo của mùa Đông đã qua đi, sáng hôm nay ôm ly cà phê trên tay, dạo loanh quanh trong vườn tôi thấy nắng Xuân sao mà đẹp quá.

Ánh nắng nồng ấm đang tuôn về trên những cành cây, kẽ lá. Cây lan Hạc vĩ (*Dendrobium aphyllum*) hoa lơ thơ buông thõng, *Den. Ise 'Pearl'* cánh trắng nhụy xanh, cây Ngũ tinh *Den. wardianum* bùng nở đủ màu: tím, trắng, vàng, cam, tận bên trong là cặp mắt nâu, *Den. tortile* màu tím trắng.

Symphiglossum sanguineum một giống lan của Ecuador và Peru hoa nhỏ nhỏ hồng nhạt như màu hoa Tigôn, Nhất điểm hồng (*Den. draconis*) mỗi cọng vươn dài cả thước mang đây nụ...

Những loại lan này đẹp hoang dã, lại lâu tàn mà tôi đã thật mê thích từ lâu. Mặc dầu hơi khó trồng nhưng nhờ chịu khó học hỏi dần dà tôi cũng đã hiểu ra cách chăm sóc để nó quen dần trong khu vườn nhỏ xíu ở xứ lạ, quê người. Chẳng biết là vì tôi yêu nó hay là nó yêu tôi nên đã cho tôi bài ca có đoạn kết. Hoa nở tuy không xuất sắc như mong muốn, nhưng thôi bấy nhiêu đây có để mà ngắm cũng đỡ ghiền...

Tôi nghĩ về sự luân hồi của vạn vật và chợt nhớ mấy câu thơ:

*Xuân khứ bách hoa lạc.
Xuân đáo bách hoa khai.
Sự dụng nhãn tiền quá.
Lão hồi đầu thượng lai.
Mạc vị Xuân tàn hoa lạc tận.
Đình tiền tạc dạ nhất chi mai.*

Bài thơ này là của Mãn Giác Thiền Sư đời nhà Lý, tôi chẳng hiểu thấu đáo được hết ý nghĩa sâu sắc của Thiền Sư vả lại không phải là nhà thơ nên chỉ xin phép được tạm dịch như sau:

*Xuân qua trăm hoa rụng,
Xuân đến trăm hoa nở,
Việc trước mắt qua đi,
Già quay đầu trở lại,
Đừng bảo Xuân tàn hoa rụng hết,
Trước sân vẫn nhớ một cành mai.*

Câu cuối của bài này làm tôi trạnh lòng nhớ đến quê hương tôi, đất nước sao cứ mãi chông chất những tin tức buồn. Hết chuyện biển đảo bị cướp mất, đến chuyện thịt thui thối tuồn từ phương Bắc về, lại đến chuyện cá chết đầy biển, đầy sông. Nhân dân biểu tình đòi hỏi nhà cầm quyền trả lời minh bạch lại bị thẳng tay đàn áp dã man...

Hồi đầu năm trở về thăm đất nước, thấy người mình ăn nhậu tung bưng từ trong nhà hàng, trên đường phố thậm chí cho đến trong hẻm, tôi tự hỏi tiền ở đâu ra mà họ ăn uống như vậy? Bia rượu tiêu thụ nhất nhì châu Á, xã hội mạnh ai nấy sống, thác loạn, mách mung và những người có quyền thì tha hồ vợ vét. Như vậy đất nước Việt Nam sẽ đi về đâu? Có hy vọng đổi mới được gì không? Hay là chỉ biết ngồi cầu nguyện ơn trên cho Xuân qua, Hè-Thu tới, Đông tàn, rồi lại Xuân sang?

Đạo này mấy anh chị em nhóm trồng lan cũng ít có thời giờ gặp nhau. Hễ già thì bận giữ cháu, lúc mưa gió trở trời thì đau lưng, mắt yếu... làm biếng lái xe ngại đường xa quá xa... còn đám trẻ thì miệt mài chạy ngược, chạy xuôi... mỗi người một sứ mệnh... Sao mà thấy nhớ nhung, tôi vào nhà lấy cái phone gọi một vòng thăm chị, hỏi em. Bây giờ tôi muốn được nghe những chuyện vui vui một chút là: “*Những câu chuyện bây giờ mới chịu kể*”.

Trước hết là chuyện của chị Ba North.

Chị Ba định cư ở San Diego gần trọn 40 năm, chị tậu được cái nhà và đất rộng gần 10.000 sf. Chị mê lan, trồng cây cảnh nuôi cá, nuôi chim nói chung là thích đủ thứ. Đặc biệt các loại cây ăn trái của VN thì chị tuyển lựa rất kỹ, nào là mận, nhãn, ôi xá lý, lựu, xoài. v.v...

Năm 2012, chị có cây bưởi lần đầu tiên ra bông, trái đậu trĩu cành đếm được 31 trái. Mê quá, chị xăm xe từng ngày, bạn bè đến thăm ai ai cũng xuýt xoa khen ngợi. Độ đã đến lúc trái chín chị đếm rồi tính nhẩm phân chia, bao nhiêu trái dành cho con, tặng cháu, bao nhiêu trái tặng anh, tặng em, còn mấy trái giữ cho bạn cho bè đem chưng trong 3 ngày Tết...

Một buổi trưa chị chọn trái chín vàng ươm nhất dành riêng cho chính mình. Chị thong thả xẻ ra từng múi, tách vỏ lụa ngoài rồi bỏ vào miệng.

“Ôi chao! Mèn đéc ơi! Bưởi chua lè chua lét, tui mua cây bưởi Năm Roi mà???”

Chị không nổi, chị xẻ luôn trái thứ 2 thứ 3... cũng là chua lét, chua lè. Có trái còn đắng nhãn nhãn, làm một hơi, thùng rác gần bên đầy nhóc những bưởi. Chị đành ngậm miệng, kín tiếng im hơi không dám đem tặng ai.

Từ đó, chị đi hỏi khắp các nhà vườn từ Mỹ cho tới VN kể cả mấy người bán cây ở ngoài chợ trời, họ bày bỏ đủ thứ phân bón mà mấy năm sau trái cũng chẳng ra làm sao, chẳng nhẽ chị đem chặt bỏ. Một hôm chị gặp người quen mách bảo: *“Bà nghe lời tôi cứ kiên trì bỏ đường vào chung quanh gốc cây, dần dần trái sẽ ngon ngọt trở lại.”*

Vào một cái chị chạy thẳng ra tiệm Costco khiêng luôn 1 bao đường 25 pounds về nhà bón ngay xung quanh gốc cây, rồi tưới nước. Hai hôm sau, chị thấy kiến đen bu đầy như 1 đám dầu hắc bám gốc. Coi như chuyện nhỏ, chị lấy thuốc diệt kiến xịt xịt, cứ như thế cho đến 3 tuần sau, chị thấy mấy cái lá bưởi hình như mềm mềm, sau đó trở nên vàng vọt và rụng dần cho tới khi chỉ còn trơ cành, chị tưởng tượng có lẽ là do *“mùa Thu lá bay”*. Nhưng không, cây bưởi Năm Roi đã chết khô từ dạo ấy.

Chị không nổi tôi phá ra cười ngặt nghẽo, chị nghiêm giọng bảo tôi: *“Đừng có mà cười! Chuyện thiệt đó!”*

Này này, chuyện của ông Tư East còn ác ôn hơn. Ông trồng cây mận 4 năm chỉ thấy bông mà không có trái ông nghe lời người ta lấy dao chặt chặt, bầm bầm chung quanh thân cây. Cây mận của ông rồi cũng chết mất tiêu.

Qua câu chuyện bầm cây của anh Tư làm tôi chợt nhớ đến chính trường hợp của tôi. Tôi trồng cây táo đặng sau Hè 6 năm không có trái nào, nhân dịp trở lại vườn bán cây cũ để mua 1 cây hồng trứng. Tôi có hỏi vì sao cháu trồng cây đã lâu, cây rất tốt mà không thấy trái. Bà cụ bán cây hừ 1 tiếng rồi khiêu tay tôi nói nhỏ: *“Cháu về nhà lấy sọng lưng của con dao chặt vòng vòng xung quanh thân cây vừa chặt vừa nói: Sang năm cho trái! Sang năm cho trái!”*

Thấy tôi tròn mắt nhìn, bà cụ nghiêm giọng nói hãy tin tôi đi. Có ai tin được câu thần chú của bà cụ này không? Còn tôi có ý kiến là: Để cho bùa chú có linh nghiệm tôi cần đi tìm chú Thoòng ngày xưa đóng vai thầy Mo vừa gõ mõ, vừa đọc thần chú vừa nhảy tung tung ê a ca bài:

Con cò xanh nhảy quanh hòn đá, chờ nước cạn ăn cơm ăn cá...

Làm như thế 3 lần thì mới linh. Rất tiếc cho tôi là chú Thoòng đã đi « bán muối » từ lâu nên cây của tôi sau này đành chặt bỏ để lấy chỗ trồng lan. Không hiểu tôi và anh Tư East có cùng chung một sự phụ hay không?

Còn bây giờ là chuyện trồng lan...

Mười mấy năm về trước khi chưa biết nhiều đến trang web của hội HLVN, mấy anh chị em chúng tôi, yêu thích trồng lan đã từng bắt lượm nhìn hàng trăm cây lan lá yếu dần, vàng vọt, úng, thâm đen rồi bị chết hàng loạt. Nhân tình cờ gặp nhau ở Show lan, chị Năm West và em Sáu Midway kết thân, thường xuyên cùng nhau chia sẻ những bí quyết. Nghe người ta nói sử dụng than củi để trồng lan rất tốt. Một hôm em 6 rủ chị 5 đi chợ Mễ. Hai người chở về 1 bao than bự cùng hì hục, lôi ra sau hè, mỗi người một cái búa xúm nhau đập ra cho nát. Đập một hồi 2 chị em chợt ngẩn mặt nhìn nhau. Mỗi người đều có 2 lỗ mũi đen thui thui lùì...

Cũng từ cái chuyện thì thầm nhỏ to một hôm tôi đến thăm vườn của em 8 South, tôi thắc mắc: Quái lạ, đến vườn lan thì phải có mùi thơm của lan chứ, cơ sao ở đâu nghe mùi chẳng dễ chịu tí nào? Tôi bình tĩnh, rất ư lịch sự rảo chân đi dạo 1 vòng vừa xem lan vừa cố ý tìm ra nguyên nhân. Tôi đến gần 1 cái thùng nước sên sệt, màu xám xám. À thì ra cái mùi xuất phát từ đây. Tôi hỏi: thùng gì thế? Em bảo đó là thùng phân để tưới lan cho tốt. Tò mò không hiểu em 8 South sử dụng cái chiêu nào mà chẳng thấy ai nhắc đến? Em bảo người ta bày lấy loại phân hỗn hợp 20-20-20 đập ra cho nát, rồi đem ngâm trong thùng nước ít nhất 1 tháng, sau đó dùng tưới lan, lan sẽ tốt cực kỳ.

Nghe ra cũng có lý, có vài anh chị em đã bắt đầu làm theo. Kết quả lan có cực kỳ tốt hay không, tôi không biết. Nhưng hễ ai sử dụng chiêu này để bón phân cho lan. Mỗi sáng vườn lan sẽ có cái mùi thum thum là cái chắc.

Chỉ mới kể vài câu chuyện thôi mà đêm qua tôi bị mấy chị xúm nhau rượt chạy quá trời. Tôi chạy thục mạng một mạch tới hội trường Hội Hoa Lan VN, thấy anh Bùi Hà và chị Hoàng Mai đang cười toe toét cầm sẵn mấy chậu lan Trúc mảnh và cả Tam bảo sắc tặng thưởng cho bài viết... Tôi lao tới quơ tay chụp nhanh mấy chậu lan, nhưng chỉ là 1 khoảng trống không. Ô thì ra chỉ là Mộng thôi.

Gá thân mộng.
Đạo cảnh mộng.
Ghi lời mộng.
Nhấn khách mộng.
Mộng tan rồi
Tỉnh cơn mộng.
Cười vỡ mộng.

Trích bài Mộng của Hòa Thượng Thích Thanh Từ.

San Diego 5-2016
Nguyễn Trinh

